

Folketingets Social- og Indenrigsudvalg

Holmens Kanal 22
1060 København K
Telefon 33 92 93 00
sim@sim.dk
www.sim.dk

Sagsnr.
2016 - 7377

Folketingets Social- og Indenrigsudvalg har den 5. oktober 2016 stillet følgende spørgsmål nr. 2 (alm. del) til social- og indenrigsministeren, som hermed besvares.

Doknr.
401751

Spørgsmål nr. 2:

Dato
17-10-2016

”Ministeren bedes oplyse, om en gruppe kommunalbestyrelsesmedlemmer – uden at have forelagt det for hverken kommunalbestyrelsen, udvalg eller andre dele af det kommunale beslutningssystem – lovligt kan træffe en beslutning, der pålægger kommunalforvaltningen at udføre specifikke arbejdsopgaver, og gør det nogen forskel dels om gruppen udgør et flertal eller et mindretal i kommunalbestyrelsen, og dels om borgmesteren er en del af gruppen? Vil kommunalforvaltningens arbejde i dette tilfælde være omfattet af reglerne om aktindsigt?”

Svar:

Som det fremgår af besvarelsen af spørgsmål nr. 1, kan det følge af en praksis i kommunen eller af retningslinjer fastsat af kommunalbestyrelsen, at forvaltningen tilvejebringer oplysninger eller yder visse former for bistand til kommunalbestyrelsens medlemmer og til grupper af medlemmer, når denne bistand er nært knyttet til det kommunale hverv, og når alle medlemmer har lige adgang til denne bistand.

I det omfang der er tale om, at forvaltningen yder sådan bistand til en gruppe kommunalbestyrelsesmedlemmer, og bistanden holder sig inden for de i kommunen gældende rammer herfor, kan gruppen således godt pålægge forvaltningen at udføre specifikke arbejdsopgaver. Det gælder, uanset om gruppen udgør et flertal eller et mindretal i kommunalbestyrelsen, og uanset om den omfatter borgmesteren.

Som det fremgår af besvarelsen af spørgsmål nr. 1, kan forvaltningen endvidere være forpligtet til at udføre visse opgaver med henblik på, at et medlem af kommunalbestyrelsen – eller en gruppe af medlemmer – kan anvende deres initiativret efter § 11, stk. 1, 1. pkt., i lov om kommunernes styrelse. Initiativretten tilkommer hvert enkelt medlem. Derfor gælder det anførte uanset, om gruppen, der fremsætter forslaget, udgør et flertal eller et mindretal i kommunalbestyrelsen, og uanset om den omfatter borgmesteren.

Når bortses herfra er det alene kommunalbestyrelsen og i det omfang, hvori det følger af de kommunale styrelsesregler, de kommunale udvalg og borgmesteren, der har eller af kommunalbestyrelsen kan tillægges kompetence til at træffe kommunale beslutninger, herunder om at pålægge forvaltningen at udføre specifikke opgaver.

Enkelte medlemmer af kommunalbestyrelsen eller grupper af medlemmer har derimod ikke selvstændig kompetence i kommunale sager. Derfor kan en gruppe af kommunalbestyrelsesmedlemmer ikke – når bortses fra bistand inden for de i kommunen gældende rammer og visse opgaver til sikring af medlemmernes anvendelse af deres initiativret som nævnt ovenfor – pålægge forvaltningen at arbejde med en bestemt

kommunal sag eller udføre specifikke arbejdsopgaver. Dette gælder, uanset om gruppen udgør et mindretal eller et flertal i kommunalbestyrelsen, og uanset om gruppen omfatter borgmesteren.

Selv om et flertal i kommunalbestyrelsen således måtte være af den opfattelse, at forvaltningen skal arbejde med en bestemt opgave eller udføre specifikke arbejdsopgaver, vil dette flertal således ikke kunne pålægge forvaltningen at gøre det uden en beslutning herom i et kompetent kommunalpolitisk organ, dvs. kommunalbestyrelse eller udvalg.

Det tilføjes, at forvaltningen på eget initiativ som led i betjeningen af kommunalbestyrelse og udvalg på kommunens vegne kan træffe beslutninger af f.eks. sagsforberedende karakter. Der kan herved henvises til beskrivelsen af den kommunale administration i Betænkning nr. 894/1980 om Kommunale styrelsesformer og kommunalpolitikernes arbejdsvilkår m.v., Kapitel IV, afsnit 10, s. 91 ff. Forvaltningen kan f.eks. som led heri – i det omfang dette ikke er i strid med en beslutning truffet af kommunalbestyrelsen eller et udvalg – træffe beslutning om at arbejde med en kommunal opgave, der skal munde ud i en kommunal beslutning, selv om forvaltningen ikke er blevet pålagt at arbejde med sagen. Initiativer til langt de fleste sager, der forelægges kommunalbestyrelse og udvalg, kommer således fra forvaltningen.

Under hensyn til, at det er forvaltningens opgave at betjene kommunalbestyrelsen og udvalgene, der træffer beslutninger ved flertalsafgørelse, må forvaltningen som led i eksempelvis sådant sagsforberedende arbejde bl.a. tage højde for de politiske muligheder, der er for, at der kan træffes en beslutning i sagen. Når forvaltningen således f.eks. træffer beslutning om at iværksætte et arbejde med en sag, vil den kunne inddrage spørgsmålet om, hvorvidt der er et flertal, der forventes at kunne støtte, at sagen fremmes, eller at kunne støtte den beslutning, der lægges op til. Det er imidlertid desuagtet i et tilfælde som det nævnte forvaltningen, der træffer beslutningen om at arbejde med opgaven, og ikke en (flertals)gruppe af kommunalbestyrelsens medlemmer, der pålægger forvaltningen at gøre det. Der kan herved henvises til ovennævnte Betænkning nr. 894/1980 om Kommunale styrelsesformer og kommunalpolitikernes arbejdsvilkår m.v., side 93, og Embedsmanden i Det Moderne Folkestyre, Bo Smith-udvalgets rapport om samspillet mellem politikere og embedsmænd, 2015, s. 372.

Med hensyn til spørgsmålet om, hvorvidt den kommunale forvaltnings virksomhed er omfattet af reglerne om aktindsigt og af kommunalbestyrelsesmedlemmernes ret til sagsindsigt, henvises til besvarelsen af spørgsmål nr. 1.

Med venlig hilsen
Karen Ellemann